

ואכלתם ישן נושן

(2) ספר ויקרא פרק כו

ופניתי אליכם והפריתי אתכם והקבית אתכם ונקימתי את בריתי אתכם: (י) ואכלתם ישן נושן וישן מפני קדש תוציאו.

(6) ילקוט שמעוני ויקרא - פרק כה - רמז תרסא

תנו רבנן ואכלתם מן התבואה ישן מלמד שכל היושן מחברו מעולה מחברו. ואין לי אלא דברים שדרכן לישנן דברים שאין דרכן לישנן מנין, תלמוד לומר ישן נושן מכל מקום.

מי השילוח:

ואכלתם ישן נושן, ישן היינו במקום שהאדם יתחיל להתיאש מהמעשה. ונושן הוא מעשה שכבר מיואש אצלו והבטיח הקב"ה שעוד יגיע לאדם הנאה מאלו המעשים, כי הש"י ירפא ויתן אותם לטובה, והוא ע"י שהאדם מקבל על עצמו שיכלכל כל דבריו במשפט מעתה שלא יעבור רצון הש"י, וישן מפני חדש תוציאו, היינו שמכאן ולהבא תכלכל דבריו במשפט נגד הש"י ולא תבטיח בהקב"ה שימחול לך כמאמר המדרש אל יפתך יצרך הרע, חטא. והש"י ימחול לך רק עשה על דבריך בחשבון, כמו שנתבאר על פסוק ביום השבת ביום השבת יערכנו בפ' אמר אל הכהנים:

שפת אמת.

ואכלתם ישן נושן כו'. דאיתא א"ש תשמע אם שמוע בישן תשמע בהדש. שצריך להיות האדם מתפעל ע"י ידיעת האמת ולא יצטרך להתעורר התפעלות רק ע"י השגת הדשות. והוא סימן אמת. וברכה זו היא שכ' ז"ל אוכל קימעה ומתברך במעיו. כמ"ש ומתברכין מילין בגוייהו. דאיתא לעולם יראה אדם עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו. וצריך להיות כשבא השפע לתוך בני" מצא מין את מינו ומתגברת ומתחזקת והבן היטב.

(6) ספר אור לשמים - פרשת בחוקתי

ואכלתם ישן נושן וכו' (כו, י). ונקדים לפרש הפסוק (בראשית יב, ח) ויעתק משם ההרה, ולכאורה הול"ל וילך משם ההרה. ונ"ל כי צדיקים ההולכים בעבודת השי"ת מרגילים עצמם שהעבודות שלהם יהיה שלא כדרך הטבע, כי הטבע עבידי דבטלי אבל השי"ת ב"ה ברא בשביל עמו ישראל להיטיב להם דבר דלא פסיק לעלמין. וצריכין הבני ישראל לעורר מלמטה ג"כ בכח עבודתם שלא כדרך הטבע, וזאת נוכל להשיג ע"י בחי' א"ן, שהאדם הוא בעיניו כאפס וכאין, ואברהם אבינו ע"ה היה בעיניו כעפר וכאפר כמו שאמר (בראשית יח, כז) ואנכי עפר ואפר, ולזה היה יכול לעורר ההשפעה מבחי' שלא כדרך הטבע, וזכ"ה ויעתק משם שרומז לעתיקא, משם המשיך שפע, ההרה - ע"י בחינת סוד העבור, מקדם - ועוד לבחי' למטה מזה כמו שכתוב (ישעיה מג, ה) ממזרח אביא זרעך, רומז ליסוד, לבית אל - עד בחי' שנקרא בית אל רומז למלכות קדושה (זח"א רי, פרדס שכ"ג ע' בית). וזכ"ה ואכלתם ישן נושן, דהיינו שהשפע שלכם יהיה

מבחינה שנקרא ישן נושן ותרגומו עתיק דעתיקין, כי מה שהאדם מרגיש בעצמו הבחינת אין ע"י העבודות
הבורא משיג יותר גדולות הבורא ית"ש:

אמרי אמת ויקרא פרשת בחקותי

ואכלתם ישן נושן, זו היא הבטחה ששום רצון אמיתי לא יאבד, כתיב (תהלים צז יא) אור זרוע לצדיק
וברש"י זריעה ממש, שום דבר אינו נאבד, שום עבודה, איתא (זוה"ק ח"ב קנ ב) לית רעותא טבא
דיתאביד וזהו שאיתא (מגילה ו ב) יגעתי ומצאתי, מציאה היינו שמוצאים כל מה שנאבד, כתיב וישן מפני
חדש תוציאו וברש"י שיהיו הגרנות מלאות חדש והאוצרות מלאות ישן וצריכים אתם לפנות האוצרות
למקום אחר לתת החדש לתוכן, ולמה צריך זה, הפוכי מטרטא למה לי (כתובות קי א), אולם אוצרות הם
רמז ליראת שמים, זה מחזיק את התבואה, ויראת שמים צריכה תמיד התחדשות, ביהדות צריכים לחדש
בכל פעם, ואכלתם ישן נושן היינו שכל איש ישראל יש לו נקודה מאברהם אבינו, זה הוא ישן נושן, וישן
מפני חדש תוציאו היינו כדאיתא בזוה"ק בלק (רד א) שיש בוקר דאברהם ובוקר דיוסף, את ההתחדשות
צריך להוציא לבד.